

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
14/7056

Vår referanse:
201501304-9 008

Sted, Dato
Oslo, 18.05.2015

HØRINGSSVAR FRA POLITIDIREKTORATET - ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UMLENDINGSFORSKRIFTEN - HEVET BOTIDSKRAV FOR PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE MV - ENDRINGER I STATSBORGERLOVEN

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets brev av 27. mars 2015 vedlagt høringsnotat om endringer i utlendingsloven, utlendingsforskriften og statsborgerloven. Vi viser videre til korrespondanse om utsatt høringsfrist til mandag 18. mai 2015.

Politidirektoratet har sendt høringen til underliggende enheter. Vi har mottatt høringsinnspill fra Oslo politidistrikt, Romerike politidistrikt, Aker og Bærum politidistrikt, Østfold politidistrikt Salten politidistrikt og Sunnmøre politidistrikt. Høringsinnspillene følger vedlagt.

Generelle merknader

Politidirektoratet stiller seg positiv til de foreslåtte endringene. Et hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse vil skape større rom for å undersøke om vilkårene for midlertidig oppholdstillatelse etterleves før permanent oppholdstillatelse gis. Et hevet botidskrav vil isolert sett og i sammenheng med øvrige endringer generere en økning innen andre saks kategorier. Vi vil påpeke at endringene vil kunne få stor betydning for politiets arbeidsmengde.

Nedenfor følger Politidirektoratets kommentarer til punktene i høringsnotatet.

4. Hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse

4.1 Botidskravet

Departementet foreslår å heve botidskravet for permanent oppholdstillatelse fra tre til fem år. Det er i høringsnotatet vist til at et skjerpet botidskrav styrker myndighetens mulighet til å kontrollere at utlendingen ikke har fått opphold i Norge på et fiktivt grunnlag, for eksempel pro forma ekteskap. Det er videre et formål med forslaget at det stilles strengere krav til utlendingensandel over en lengre periode for at utlendingen skal få varig opphold i Norge.

Politidirektoratet støtter forslaget om å heve botidskravet til fem år. Vi viser til de vedlagte høringsuttalelsene fra politidistriktene.

Oslo politidistrikt er positive til forslaget og viser til at formålene som begrunner regelendringen – økt kontroll og strengere vandelskrav – er sentrale hensyn i utlendingsforvaltningen. Et skjerpet krav til vandel er en naturlig følge av nettopp det vern mot utvisning som oppnås gjennom permanent oppholdstillatelse. Videre er skjerpet botids- og vandelskrav hensiktsmessig med tanke på samfunnskontroll og kriminalitetsbekjempelse, hvor utvisningsadgang representerer et sentralt og effektivt virkemiddel. I praksis vil et skjerpet botidskrav medføre flere oppmøter hos politiet og skape større rom for å sikre etterlevelse av vedtakets vilkår. Oslo politidistrikt er av den oppfatning at det er et tydelig behov for økt kontroll før permanent oppholdstillatelse innvilges. Deres erfaring er at opphold på fiktivt grunnlag er vanskelig å avdekke i en tidlig fase.

Romerike politidistrikt anser at omgåelse av familieinnvandringsreglene i form av pro forma ekteskap og tvangsekteskap er stort og antagelig økende. Grensen mellom de to omgåelsesformene er flytende. Politidistriktet anser at det er logisk å møte slike tilfeller av omgåelse med økt krav til botid. Etter politidistriktets vurdering vil det være en mer alvorlig beslutning å inngå et pro forma ekteskap dersom kravet til botid økes til fem år.

Østfold politidistrikt viser til at deres erfaring er at en del utlendinger skiller seg fra sin ektefelle når permanent oppholdstillatelse er innvilget og antar at innføring av krav om fem års botid vil påvirke antall søknader om familieinnvandring hvor ekteskap inngås pro forma. Politidistriktet antar at flere pro forma saker kan avdekkes, da det vil gi politiet større handlingsrom for å undersøke realiteten i for eksempel ekteskap eller arbeidsforhold som tillatelsen er basert på.

Politidirektoratet har merket seg at det hevede botidskravet antas å medføre at et økt antall barn/barnefamilier vil bli omfattet av forskriftens § 8-5.

Departementet foreslår videre endringer i retten til permanent oppholdstillatelse for særskilte grupper. Politidirektoratet har ingen merknader til de foreslåtte endringene.

4.3 Opphold utenfor riket

For å ha rett til permanent oppholdstillatelse må utlendingen ikke ha oppholdt seg utenfor riket mer enn syv måneder de siste tre årene, jf. utlendingsloven (utl.) § 62 første ledd bokstav a. Det fremgår av høringsnotatet at departementet har vurdert hvorvidt perioden en utlending kan ha oppholdt seg utenfor riket kan forlenges, men at det ikke foreslås endringer her. Dette betyr at forslaget - i tillegg til en heving av botidskravet - innebærer en reduksjon i antall måneder per år en utlending kan oppholde seg i utlandet uten å miste retten til permanent oppholdstillatelse, fra et gjennomsnitt på i underkant 2,5 måneder per år til i underkant av 1,5 måneder per år.

Politidirektoratet slutter seg til departementets vurdering. Vi støtter videre forslaget om endring av utlendingsforskriften § 11-2 annet ledd om utvidet rett til opphold utenfor riket for enkelte kategorier.

Politidirektoratet vil påpeke at det i praksis kan være vanskelig for politiet å kontrollere at kravet knyttet til samlet varighet for utenlandsopphold er overholdt. Vi viser til at opplysninger om reisevirksomhet i stor grad bygger på opplysninger gitt av søkeren selv. Opplysningene sammenlignes med stempler i søkerens reisedokument. Politiets mulighet til å etterprøve søkers opplysninger er imidlertid svekket som følge av flere forhold:

- Det stemples ikke i passene når det foretas reiser Innen Schengenområdet
- Det forekommer at det mangler inn- og/eller utstempling i passet
- Stempler kan være vanskelige å tyde
- Mange utlendinger skifter pass av ulike årsaker. Det kan være legitime årsaker til dette, for eksempel at passet er utløpt, at passet er tapt eller stjålet eller fullt av stempler og visumetiketter. Mange land krever at utløpt pass innleveres ved utstedelse av nytt. Vi kan ikke utelukke at enkelte skaffer nytt pass fordi reisevirksomheten har vært omfattende og at det derfor er ønskelig å eliminere etterprøvbareheten av opplysninger som gis i søknaden.

Vi gjør videre oppmerksom på at det i saker som faller inn under ordningen med "Kurante fornyelser" ikke foreligger kopi av pass innlevert ved søknad om fornyet midlertidig oppholdstillatelse. I saker som faller inn under ordningen skal søkeren registrere søknadsskjemaet i Søknad på Nett-løsningen, og senere møte personlig hos politiet for å vise vedlegg. Vedleggene skal så vurderes i skranken, og det skal tas stilling til søknaden der og da, og eventuelt fattes vedtak. Deretter skal det kun bestilles oppholdskort. Vedtaksdokument skal ikke skrives og ingen dokumenter skal skannes.

Politidirektoratet antar at utfordringene knyttet til kontroll av vilkåret vil gjøre seg gjeldende med større styrke ved et hevet botidskrav. Vi antar at flere utlendinger vil skaffe seg nytt pass en eller flere ganger i løpet av femårsperioden. Det er dessuten en generell risiko for at opplysningene kan være mangelfulle eller unøyaktige når utlendingen skal redegjøre for sin reisevirksomhet fem år tilbake i tid. Politidirektoratet antar også at en faktisk reduksjon i perioden for tillatt utenlandsopphold vil kunne medføre en økt risiko for omgåelse av regelverket.

På denne bakgrunn mener Politidirektoratet at det er behov for å se nærmere på politiets adgang til å etterprøve søkerens opplysninger om reisevirksomhet, herunder hvilke muligheter og begrensninger som foreligger innenfor gjeldende regelverk. Oslo politidistrikt har i sitt hørings svar pekt på at bekreftelse fra skole eller arbeidsplass er egnet til å supplere opplysninger om reisevirksomhet.

Politidirektoratet bemerker at kravet knyttet til samlet varighet for utenlandsopphold ved søknad om permanent oppholdstillatelse må ses i sammenheng med kravet til faktisk opphold i Norge som vilkår for midlertidig oppholdstillatelse. Vi viser i den forbindelse til våre merknader til punkt 7 under.

4.4 Utlending som utsettes for mishandling i samlivsforholdet

Det fremgår av høringsnotatet at departementet særskilt vil vurdere konsekvensene av et hevet botidskrav for personer som utsettes for mishandling i samlivsforholdet og vurdere behovet for avbøtende tiltak. Departementet ber høringsinstansene om innspill til problemstillingen, herunder innspill til mulige avbøtende virkemidler for eventuelle negative konsekvenser av et hevet botidskrav for utlendinger som opplever mishandling i samlivsforholdet.

Det følger av utl. § 53 første ledd bokstav b at en utlending som har oppholdstillatelse etter lovens §§ 40 eller 41, etter søknad skal gis ny oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag dersom samlivet er opphørt, og det er grunn til å anta at utlendingen eller eventuelle barn har blitt mishandlet i samlivsforholdet. Politidirektoratet bemerker at hensynet til denne gruppen i utgangspunktet er ivaretatt gjennom dagens regelverk og at det derfor ikke er hensiktsmessig

å gjøre unntak fra kravet om fem års botid for denne gruppen. På bakgrunn av innspill fra politidistriktene vil Politidirektoratet foreslå følgende tiltak for å avbøte eventuelle negative konsekvenser av et hevet botidskrav for utlendinger som opplever mishandling i samlivsforholdet:

Generelt unntak fra underholdskravet

Søkere etter utl. § 53 er ikke i lov eller forskrift som gruppe fritatt fra underholdskravet. For at tillatelse etter utl. § 53 skal kunne innvilges, må søkeren som utgangspunkt være sikret underhold og bolig, jf. utl. § 58. Etter en helhetsvurdering etter utlendingslovens § 38 kan det imidlertid gjøres unntak fra kravet til sikret underhold for en søker som fyller vilkårene for tillatelse etter § 38, jf. utlendingsforskriften § 10-7 sjette ledd. Hensynet til forutberegnelighet for søkerne kan tilsi at det bør oppstilles et generelt unntak fra underholdskravet i slike tilfeller.

Informasjon i vedtak og gjennom opplæring

En forutsetning for at bestemmelsen i utl. § 53 første ledd bokstav b skal virke etter sin hensikt er at aktuelle søkere er kjent med muligheten for å få opphold på selvstendig grunnlag. En utfordring er å komme i kontakt med personer som ikke aktivt søker informasjon selv og heller ikke er i kontakt med hjelpeapparatet.

Et mulig tiltak for å informere bredere kan derfor være å opplyse om utl. § 53 i alle vedtak om innvilgelse av førstegangs oppholdstillatelse på grunnlag av familieinnvandring. På denne måten vil utlendingsmyndighetene sikre seg at målgruppen blir gjort kjent med oppholdsgrunnlagets eksistens og at de blir informert på et tidlig stadium. Dette kan gjøre det enklere for de som måtte få behov for å innhente mer informasjon om ordningen å ta kontakt senere.

Et ytterligere tiltak kan være å formidle informasjon om ordningen gjennom opplæring i norsk og samfunnsfag.

Tydeliggjøre offentlige myndigheters ansvar for tolk

Oslo politidistrikt understreker i sitt hørings svar at dette er en sårbar gruppe som gjennomgående har dårlige norsk- og samfunnskunnskaper. Et tiltak som kan avhjelpe dette er å tydeliggjøre offentlige myndigheters ansvar for tolk i forvaltningsintervjuene, slik det er gjort i Utlendingsdirektoratets rundskriv RS 2011-039 *Bruk av tolk i utlendingssaker*. Rundskrivet gjelder saker der tolk benyttes i henhold til utl. § 81.

Forebygging av mishandling gjennom strengere praktisering av utl §§ 40 femte ledd og 48
Det følger av utl. § 85 at politiet som ledd i forberedelsen av en sak som nevnt i § 40 femte eller sjette ledd eller § 48 kan benytte vandelsopplysninger om referansepersonen eller den referansepersonen har fått familieetablering med, når søkeren er referansepersonens særkullsbarn. Oppholdstillatelse til ektefelle kan nektes i medhold av utl. § 40 femte ledd dersom det er mest sannsynlig at søkeren eller dennes særkullsbarn vil bli mishandlet eller grovt utnyttet. Tilsvarende gjelder oppholdstillatelse for å inngå ekteskap, jf. utl. § 48.

Oslo politidistrikt gjennomfører nasjonal og lokal vandelskontroll i enkeltsaker i henhold til utl. § 85, etter anmodninger fra Utlendingsdirektoratet. Politidistriktets erfaring er at det treffes svært få avslag på grunnlag av vandelsopplysninger, samtidig som det ofte finnes slike vandelsopplysninger i sakshistorikken ved en søknad om oppholdstillatelse på selvstendig

grunnlag etter utl. § 53. Oslo politidistrikt mener på denne bakgrunn at en strengere praktisering bør vurderes. Politidirektoratet støtter uttalelsen.

5. Krav til opplæring i samfunnskunnskap

Departementet foreslår å endre utlendingsloven § 62, slik at det stilles krav om gjennomført pliktig opplæring i samfunnskunnskap i henhold til Introduksjonsloven for rett til permanent oppholdstillatelse. Politidirektoratet støtter den foreslåtte endringen. Vi viser samtidig til Introduksjonsloven § 19 annet ledd, der det fremgår at utlending med rett og plikt til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter lovens § 17 første ledd har plikt til å ta en avsluttende prøve i norsk og samfunnskunnskap. Vi antar at "gjennomført pliktig opplæring" i utlendingsloven § 62 første ledd bokstav d innebærer at avsluttende prøve er gjennomført og bestått. Dette bør eventuelt presiseres.

6. Tilleggstid i saker om permanent oppholdstillatelse

Som følge av at tre nye strafferettslige reaksjoner trådte i kraft 1. juli 2014 (ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd) foreslår departementet endringer i utlendingsforskriften § 11-5 om tilleggstid. Videre foreslår departementet en endring når det gjelder utgangspunktet for beregning av tilleggstid, jf. utlendingsforskriften § 11-5 siste ledd. Politidirektoratet har ingen merknader til de foreslåtte endringene.

Det fremgår av høringsnotatet punkt 4.1 at et formål med forslaget om hevet botidskrav er at det stilles strengere krav til utlendingens vandel over en lengre periode for at utlendingen skal få varig opphold i riket. Politidirektoratet vil i den forbindelse knytte noen kommentarer til betydningen av vandelsopplysninger ved søknad om permanent oppholdstillatelse.

Retten til permanent oppholdstillatelse er betinget av at det ikke foreligger forhold som nevnt i utlendingsloven § 66. Særlig sentral er utlendingsloven § 66 første ledd bokstav c. Det foreligger ikke rett til permanent oppholdstillatelse dersom utlendingen her i riket "*er ilagt straff eller særreaksjon for et forhold som kan føre til fengselsstraff i mer enn tre måneder*", eller "*flere ganger i løpet av de siste tre årene er ilagt fengselsstraff*". I førstnevnte alternativ gjelder det etter ordlyden ingen tidsbegrensinger med hensyn til når straffen eller særreaksjonen er ilagt, mens det i annet alternativ er satt en tidsmessig begrensning («*de tre siste årene*»). Bestemmelsen i utlendingsloven § 66 er for øvrig foreslått endret som følge av ny straffelov, jf. Justis- og beredskapsdepartementets brev av 24. mars 2015.

Det følger av politireglsterforskriften § 10-13 annet ledd nr. 3 at når utlendingen har søkt permanent oppholdstillatelse, jf. utlendingsloven § 62, og politiet forbereder saken, skal rettskraftig dom eller forelegg oversendes utlendingsmyndighetene sammen med annen informasjon som er nødvendig for å behandle saken. Når det foreligger forhold som nevnt i § 66 og utlendingen ikke blir utvist, skal det beregnes en tilleggstid, jf. utlendingsloven § 62 tredje ledd jf. forskriftens § 11-5. Etter gjeldende praksis beregnes det likevel ikke tilleggstid dersom straffereaksjonen ligger noe tilbake i tid. Det vises til UDIs rundskriv RS 2010-062 *Retningslinjer for behandling av søknad om permanent oppholdstillatelse* punkt 6.1 for en oversikt over hvilke forhold som ikke gir tilleggstid. Blant annet følger det av rundskrivet at det ikke beregnes tilleggstid ved ilagt bot dersom det er mer enn *to år* siden dom eller vedtagelse. Rundskrivet går på dette punkt lenger enn det som følger av lov og forskrift i å avgrense hvilke vandelsopplysninger som skal ha betydning for søknad om permanent oppholdstillatelse.

Sett i lys av at botidskravet foreslås hevet til fem år og at et av formålene er å stille strengere krav til utlendingens vandel over en lengre periode for å få varig opphold i Norge, legger

Politidirektoratet til grunn at dagens praksis må endres. Vi antar at en praksisendring vil innebære flere avslag på søknad om permanent oppholdstillatelse og flere fornyelser av midlertidig oppholdstillatelse som følge av tilleggstid.

7. Krav om faktisk opphold i Norge som vilkår for midlertidig oppholdstillatelse

Departementet foreslår å endre utlendingsloven § 60, slik at det innføres et krav om faktisk opphold i minst ni måneder i året i Norge for midlertidig oppholdstillatelse. Departementet foreslår videre at utlendingsmyndighetene kan gjøre unntak fra kravet dersom formålet med tillatelsen tilsier opphold av lengre varighet utenfor Norge.

Politidirektoratet har merket seg at forslaget ikke skal omfatte personer som har fått beskyttelse (asyl) i Norge. Det fremgår imidlertid ikke av høringsnotatet hvorfor det på generelt grunnlag gjøres unntak for denne gruppen. Politidirektoratet ser ikke hvilke behov for begrunner et slikt unntak og viser til at hensynet bak regelen – sikre tilknytning til Norge – også vil gjøre seg gjeldende her.

Politidirektoratet støtter forslaget om endring av utlendingsloven § 60, nytt femte ledd. Vi støtter videre forslag om at det kan gjøres unntak dersom formålet med tillatelsen tilsier opphold av lengre varighet utenfor Norge.

I høringsnotatet forutsettes det at vilkåret om oppholdstid fremgår tydelig av vedtaket, jf. utlendingsloven § 60 siste ledd. Oslo politidistrikt bemerker i sitt hørings svar at den rettslige reguleringen på utlendingsfeltet er omfattende og detaljert, og dermed komplisert for målgruppen. Av hensyn til oversikt over regelverket og forutberegnelighet for søkere, er Oslo politidistrikt av den oppfatning at det med fordel kan fremgå av utlendingsloven § 60 femte ledd at vilkåret om faktisk opphold for midlertidig tillatelse ikke sammenfaller med kravet til utenlandsopphold for permanent oppholdstillatelse, jf. utlendingsloven § 62 første ledd. Politidirektoratet slutter seg til dette.

8. Statsborgerskap

8.2 Endringer i statsborgerloven § 12. Personer som er gift, registrert partner eller samboer med norsk borger

Departementet foreslår at det innføres et minimumskrav om fem års botid for søkere som omfattes av statsborgerloven § 12. Politidirektoratet støtter den foreslåtte endringen.

8.3 Endringer i statsborgerloven § 16. Statsløse

Departementet foreslår at det stilles krav om permanent oppholdstillatelse og fem års botid for statsløse søkere, både voksne og barn, etter statsborgerloven § 16. For statsløse barn som er født i Norge foreslår departementet at det gjøres flere unntak fra de ordinære vilkårene for statsborgerskap. Politidirektoratet støtter de foreslåtte endringene.

9. Overgangsbestemmelser

Endringene i utlendingsloven § 62 mv. om hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse skal gjelde alle søknader som er innlevert etter at endringsloven trer i kraft. Videre følger det av høringsnotatet at endringene også foreslås å gjelde for søknader som er innlevert før ikrafttredelsestidspunktet, men hvor søkeren ikke oppfyller botidskravet i någjeldende bestemmelse på søknadstidspunktet. Øvrige forslag til endringer vil gjelde alle søknader som avgjøres etter at regelendringene trer i kraft.

Politidirektoratet bemerker at det er noe uklart hvilken betydning endringen om hevet botidskrav vil få for søknader som er innlevert før ikrafttredelsestidspunktet, men hvor søkeren på søknadstidspunktet ikke oppfyller botidskravet etter gjeldende rett. For øvrig støtter vi departementets forslag.

10. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det fremgår av høringsnotatet at de foreslåtte endringene vil få betydning for søknader om permanent oppholdstillatelse, herunder antall avslag på slike søknader. Endringene vil videre få betydning for andre sakstyper, som søknader om midlertidige oppholdstillatelser, fornyelser av midlertidige oppholdstillatelser, fornyelser av reisedokumenter og utvisningssaker.

Som nevnt innledningsvis vil endringene kunne få stor betydning for politiets arbeidsmengde. Politidirektoratet bemerker i den forbindelse at økt tilfang av saker ikke gir et fullstendig bilde av endringsforslagets ringvirkninger. Kontroll i form av forvaltningsintervju eller bostedskontroll er ressurskrevende. Vi vil fremheve at dersom den tilsiktete hensikten med endringene skal oppnås, må det tas høyde for den økonomiske konsekvensen som økt kontroll vil medføre.

Det er i høringen ikke foreslått å endre gjeldende regler om midlertidige oppholdstillatelsers varighet eller fornyelse av slike tillatelser. De økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget om hevet botidskrav vil blant annet bero på antall fornyelser av midlertidige oppholdstillatelse før permanent oppholdstillatelse kan innvilges. Politidirektoratet er kjent med at det foretas beregninger av de økonomiske og administrative kostnadene knyttet til konsekvensene av et hevet botidskrav. Politidirektoratet understreker at det ikke er gitt at eventuelle merkostnader kan dekkes innenfor de rammer som gjelder i dag.

Når det gjelder forslaget om å tydeliggjøre offentlige myndigheters ansvar for tolk under punkt 4.4 vil vi påpeke at dette vil innebære økte tolkeutgifter.

Med hilsen

Jan Eirik Thomassen
seksjonssjef

Maren Vaagan
seniorrådgiver

Saksbehandler:
Maren Vaagan
seniorrådgiver
Telefon: 472 75 513

Vedlegg:6
Høringssvar fra Oslo politidistrikt,
Romerike politidistrikt, Asker og
Bærum politidistrikt, Østfold
politidistrikt, Salten politidistrikt og
Sunnmøre politidistrikt

Politidirektoratet
Pb 8051 Dep
0031 Oslo

Deres referanse
2015/01304-2 008

Vår referanse
201502656

Dato
05.05.2015

Innspill fra Oslo politidistrikt vedrørende endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften – hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse mv – endringer i statsborgerloven.

Det vises til brev av 8. april 2015 fra politidirektoratet med vedlegg. Frist for oversendelse av innspill til politidirektoratet er satt til 8. mai 2015.

Punkt 4. Hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse.

Punkt 4.1. Botidskravet

Oslo politidistrikt er positive til forslaget om å heve botidskravet for permanent oppholdstillatelse. Formålene som begrunner regelendringen, økt kontroll og strengere vandelskrav, er etter Oslo politidistrikts syn sentrale hensyn i utlendingsforvaltningen. Et skjerpet krav til utlendingens vandel er en naturlig følge av nettopp det vern mot utvisning som oppnås gjennom permanent oppholdstillatelse. Videre er skjerpet botid- og vandelskrav hensiktsmessig med henblikk på samfunnskontroll og kriminalitetbekjempelse, hvor utvisningsadgang representerer sentralt og effektivt virkemiddel. Hevet botidskrav vil kunne generere flere utvisningskandidater.

I praksis vil et skjerpet botidskrav medføre flere oppmøter hos politiet og skape større rom for kontroll med etterlevelse av vedtakets vilkår. Oslo politidistrikt er av den oppfatning at det er et tydelig behov for økt kontroll før permanent oppholdstillatelse innvilges. Vår erfaring er at opphold på fiktivt grunnlag i en tidlig fase er vanskelig å avdekke. Eksempelvis kan det nevnes at momenter som belyser den faktiske realiteten i ekteskapet, ofte først blir kjent for kontrollmyndighetene etter en viss tid. En tilsvarende trend er også aktuell ved id-problematikk, hvor problemstillingene ofte tydeliggjøres for kontrollmyndigheten først etter en viss botid i Norge.

Punkt 4.3 og punkt 7. Krav til oppholdstid i riket

Oslo politidistrikt er positive til en innskrenkning i antall måneder per år utlendingen kan oppholde seg utenfor riket. Som angitt i høringsnotatet, begrunner en sterk tilknytning til

riket et behov for opphold på permanent grunnlag, og tilknytning til riket har etter Oslo politidistrikts syn nær sammenheng med faktisk opphold i riket.

Krav til oppholdstid i riket relaterer seg til tidligere oppholdstid med midlertidig oppholdstillatelse. Den rettslige reguleringen på utlendingsfeltet er omfattende og detaljert, og dermed komplisert for målgruppen. Oslo Politidistrikt vil i den forbindelse knytte en bemerkning til forslaget nye femte ledd i utlendingsloven § 60, sett i sammenheng med forslaget § 62 første ledd bokstav a. Heretter betegnes utlendingsloven med forkortelsen utl.

Oslo politidistrikt er av den oppfatning at det med fordel kan fremgå av utl § 60 femte ledd, at vilkåret om ni måneders oppholdstid i riket, ikke sammenfaller med det krav til oppholdstid i riket ved søknad om permanent tillatelse. Av hensyn til harmoni i regelverket og forutberegnelighet for utlendingen, bør lovens ordlyd her omfatte en henvisning til de krav som stilles til permanent oppholdstillatelse, jf utl § 62 første ledd bokstav b.

Hva gjelder selve kodifiseringen som foreslås i utl § 60 femte ledd, er Oslo politidistrikt positive til forslaget som angir en klar hjemmel og stiller et skjerpet krav til oppholdshensikten. Vi vil påpeke at kontroll med reisevirksomhet vanskeliggjøres ved at reiser innenfor Schengen ikke fremgår av reisedokumentet. Det bør vurderes hvilke dokumentasjonskrav som skal stilles for å sannsynliggjøre at krav om oppholdstid er oppfylt. Bekreftelser fra skole eller arbeidsplass er godt egnet til å supplere opplysningene som fremgår av reisedokumentet.

Punkt 4.4. Utlending som utsettes for mishandling i samlivsforholdet

Oslo politidistrikt ser eksempler på separasjon kort tid etter at permanent oppholdstillatelse er innvilget. Dette oppdages særlig når vedkommende har behov for utstedelse av nytt oppholdskort og møter hos politiet, da opplysninger om sivilstatus fremgår av folkeregisteret. Bakgrunn for at samlivet er brutt i etterkant av at opphold på selvstendig grunnlag er innvilget, er selvsagt varierende. Både omgåelseshensikt og frykt for ikke å ha et selvstendig oppholdsgrunnlag kan være mulige årsaker.

I forbindelse med forvaltningsintervju i saker etter utl § 53, opplyser søkerne i all hovedsak å ha fått kjennskap til denne muligheten gjennom opphold på krisesenter eller gjennom advokat. På den bakgrunn antar vi at kjennskap til selvstendig oppholdsrett etter utl § 53, først gjøres kjent gjennom kontakt med hjelpeapparatet. Det er allment kjent at permanent oppholdstillatelse er en selvstendig tillatelse, men mulighet for selvstendig opphold i riket på bakgrunn av mishandling i samlivet virker ikke kjent på tilsvarende måte.

Det er rimelig å anta at terskelen for å benytte seg av offentlig hjelpeapparat er høy og at kjennskap til denne tillatelsen burde vært kjent for vedkommende tidligere. Personer som virkelig trenger denne informasjonen befinner seg ofte under et strengt kontrollregime med få kontaktflater mot offentlig myndighet. Et mulig avbøtende tiltak kan være økt fokus på informasjon, eksempelvis formidlet gjennom opplæringen i norsk og samfunnsfag.

Hva gjelder beviskravet i disse sakene, er vårt inntrykk at det praktiseres noe strengt fra Udi sin side. Bakgrunn for vårt synspunkt er henvendelser fra Udi vedrørende innsyn i straffesakens dokumenter, hvor beviskravet ikke er sammenfallende med beviskravet i forvaltningssak. Anmodninger om innsyn har Oslo politidistrikt da mottatt i etterkant av at

forvaltningsintervju er gjennomført. En restriktiv praksis kan være en faktor som gjør dette oppholdsgrunnlaget mindre aktuelt og allment kjent.

Videre vil vi trekke frem praktisering av utl § 85. Utlendingsloven § 85 pålegger politiet, på bestemte vilkår, en plikt til å videreformidle vandelshistorikk til Udi. Oslo politidistrikt gjennomfører nasjonal og lokal vandelskontroll i henhold til utl § 85, etter anmodning fra Politidirektoratet. Vår erfaring er at det treffes svært få avslag med hjemmel i utl § 85, og at uttalelser vedrørende vandel ofte finnes i sakshistorikken ved søknad om opphold etter utl § 53. En strengere praktisering av utl § 85 bør på den bakgrunn vurderes.

Oslo politidistrikt vil understreke at dette er en sårbar gruppe med beskyttelsesbehov som gjennomgående har dårlige norsk- og samfunnskunnskaper. Vår erfaring er at denne gruppen utlendinger ikke har fått innpass i noen integreringsprosess. Et tiltak som kan avhjelpe den situasjonen de befinner seg i kan være å tydeliggjøre offentlig myndighets ansvar for tolk i disse forvaltningsintervjuene, tilsvarende regulering inntatt utl § 81 jf RS 2011-039.

Punkt 5. Krav til opplæring i samfunnskunnskap

Oslo politidistrikt er av den oppfatning at norsk og samfunnsfagsopplæring utgjør et viktig ledd i integreringsprosessen, og er positive til at lovens ordlyd utvides til også å omfatte pliktig opplæring i samfunnsfag.

Punkt 6. Tilleggstid i saker om permanent oppholdstillatelse

En skjerping i tråd med lovendringens formål er Oslo politidistrikt som tidligere nevnt positiv til. Praksisendringen vil bety at flere saker om permanent oppholdstillatelse oversendes til Udi og at politidistriktene må innvilge flere midlertidige tillatelser dersom vilkårene foreligger. Det vil medføre et økt byråkrati som direkte konsekvens av forhold som inntatt i forvaltningspraksis har vært å anse lite straffverdige.

Punkt 8. Statsborgerskap

Punkt 8.2 og 8.3 Endringer i statsborgerloven § 12 og § 16.

Oslo politidistrikt er positive til lovendringene som foreslås, slik at kravene til permanent oppholdstillatelse gjenspeiles i statsborgerskapsloven.

Punkt 9. Overgangsbestemmelser

Hva gjelder overgangsbestemmelsene har Oslo politidistrikt intet å anføre.

Punkt 10. Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte endringene vil få økonomiske konsekvenser for Oslo politidistrikt ved utlendingsavsnittet. Som nevnt i høringsnotatet vil endringene få betydning for andre sakstyper hvor sakstilfanget vil øke.

Dersom endringsforslaget skal oppnå ønsket hensikt, er det vesentlig å ta høyde for den økonomiske konsekvensen økt kontroll vil medføre. Økt tilfang av saker vedrørende fornyelse utgjør ikke et fullstendig bilde av endringsforslagets ringvirkninger. Det bør nevnes eksplisitt at kontroll i form av forvaltningsintervju eller bostedskontroll er resursskrevende.

I forlengelse at vårt eget forslag som skissert under punkt 4.4, vil vi avslutningsvis bemerke at dersom det offentlige skal være ansvarlig for tolk vil det innebære en økt utgiftspost for ansvarlig offentlig organ.

Med hilsen

Vegard Rødås
politinspektør / jung seksjonsjef

Saksbehandler:
Thea Sjuve Johansen
Tlf : 22 34 21 43

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

ROMERIKE POLICE DISTRICT

Deres referanse:
2015/01304-2

Vår referanse:
201501997-2 722

Sted, Dato
Lillestrøm, 04.05.2015

HØRING - ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN - HEVET BOTIDSKRAV FOR PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE MV - ENDRINGER I STATSBORGERLOVEN

Vi viser til høringsbrev og høringsnotat om endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften – hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse mv – endringer i statsborgerloven, med svarfrist til Politidirektoratet senest 8. mai 2015.

Romerike politidistrikt har kommentarer til følgende punkter i høringsnotatet:

4. Hevet botidskravet for vedtak om permanent oppholdstillatelse

4.1 Botidskravet

Dagens ordning med krav om tre års botid før permanent oppholdstillatelse, tidligere "bosettingstillatelse", har vært uendret i lang tid. Hensikten med kravet er blant annet å sikre at det er realltet i grunnlaget for oppholdstillatelse før permanent oppholdstillatelse gis.

I de senere årene har det vært et økende fokus på oppholdstillatelser basert på familieinnvandring for ektefeller, og hvor ekteskapet er inngått proforma eller ved tvang. Hensikten med disse ekteskapene har vært henholdsvis å sikre den utenlandske ektefellen opphold i Norge (proforma ekteskap), eller å sikre at herboende ektefelle gifter seg, og lever, i tråd med kravene fra familien (tvangsekteskap). I en del saker flyter disse to motivene sammen.

Begge disse forholdene motiverer kravet om botid før en permanent oppholdstillatelse kan gis. Det er videre Romerike politidistrikt sin vurdering at denne typen omgåelse av reglene om familieinnvandring er stort og antakeligvis økende. Det vises til politidistriktets egne erfaringer med begge problemtypene, og til erfaringer blant annet fra Kompetanseteamet mot tvangsekteskap i regi av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI).

I tråd med den presumtivt økende forekomsten av proformaekteskap og tvangsekteskap, er det logisk å møte dette med økt krav om botid. Sette opp mot de alvorlige problemene botidskravet skal motvirke, er en økning fra tre til fem år et lite inngripende tiltak. Utlendingen

Romerike politidistrikt

Politimesteren
Post: Postboks 354, N-2001 Lillestrøm
Besøk: Jonas Lies gate 20

Tlf: 64 84 23 00
Faks: 64 84 20 01
E-post:
post.romerike@politiet.no

Org. nr.:
Giro: 7694.05.07959
www.politi.no

vil uansett, så sant vilkårene er tilstede, ha rett til midlertidig oppholdstillatelse, slik at oppholdet i Norge er sikret.

Proforma ekteskap

Det vil etter Romerike politidistrikt sin vurdering, være en mer alvorlig beslutning å inngå et proformaekteskap dersom kravet til botid økes fra tre til fem år. Et proforma ekteskap varer gjerne til den utenlandske ektefellen oppnår permanent oppholdstillatelse. Tiltaket vil ha størst virkning i de tilfellene der ekteskapet også er proforma fra herboende ektefelles side, og hvor det gjerne er økonomiske motytelser inne i bildet. Å måtte være proforma gift i en femårsperiode er betydelig mer alvorlig enn i en treårsperiode, slik at dette "tilbudet" for de fleste vil fremstå som mindre attraktivt.

Nå er det også slik at en del proforma ekteskap inngås under tvang og at grensen mellom de to omgåelsesmåtene er flytende. Her må de vanlige tiltakene mot tvangsekteskap komme inn i bildet, slik at vedkommende kan komme ut av forholdet. Disse tilfellene er dermed ikke et argument mot en økning i lengden på bokravet.

Effekten kan muligens være noe mindre i tilfellene der ekteskapet oppleves som reelt fra herboendes side, men som et proforma ekteskap fra den utenlandske parten. Men også i disse tilfellene vil det økte bokravet kunne innebære et sterkt signal overfor herboende ektefelle, slik at alvorligheten knyttet til ekteskap og familieinnvandring økes.

4.4 Utlending som utsettes for mishandling i samlivsforholdet.

Tvangsekteskap

Det er Romerike politidistrikt sin erfaring at det er en overhyppighet av vold i ekteskap inngått ved tvang. Denne volden kan også knytte seg til eventuelle felles barn. For de tilfellene hvor det hovedsakelig er herboende ektefelle som er utsatt for tvang, vil et forlenget bo-krav kunne fungere som et "ris bak speilet" for den utenlandske ektefellen. Vold som blir pådømt vil lettere kunne føre til utvisning når den "hentede" ektefellen har en ordinær, midlertidig tillatelse

Som nevnt er det en flytende overgang mellom tvangsekteskap og proformaekteskap. Herboende ektefelle tvinges for eksempel til å inngå et ekteskap med en slektning, slik at denne kan arbeide i Norge. Det er ikke uvanlig at den hentede ektefellen vil skilles etter oppnådd permanent tillatelse, for på denne måten å kunne hente en annen ektefelle. Et forlenget bo-krav vil dermed kunne være et incitament for herboende ektefelle, å enda sterkere motsette seg det proforma tvangsekteskapet / arrangerte ekteskapet.

I et tvangsekteskap er det som regel et element av tvang overfor begge ektefeller. Likevel vil det erfaringsmessig være den ene ektefellen som særlig opplever ekteskapet som påtvinget. I de tilfellene hvor det er den hentede ektefellen som i det vesentlige opplever tvang, vil et forlenget bo-krav kunne oppleves som en ekstra belastning. For eksempel vil en kvinne som avbryter et tvangsekteskap som har vart mindre enn fem år, kunne oppleve å måtte flytte tilbake til sitt hjemland uten å i realiteten ha noe å flytte tilbake til. Likeledes vil en del søkere som opplever mishandling i samlivet, velge å bli i forholdet av frykt for å miste oppholdstillatelsen i Norge. Dette kan etter Romerike politidistrikt sin vurdering ikke være et argument mot et forlenget bo-krav.

Tilfeller som dette må løses ved at hun i stedet søker en tillatelse på bakgrunn av forhold i ekteskapet, jfr utl § 38 eller § 53, eller søker om gjenforening med barn i Norge. Dette er

tillatelser som kan danne grunnlag for permanent tillatelse på lik linje med tillatelser i familieinnvandring med ektefelle; denne gruppen vurderes dermed ivaretatt av dagens regelverk når det gjelder oppholdsgrunnlaget. For øvrig henvises det til andre Instanser i politiet og samfunnet for øvrig i forhold til å ivareta søkere som opplever mishandling i samlivsforholdet.

Romerike politidistrikt støtter forslaget om å øke kravet til botid fra tre til fem år for ektefeller / registrerte partnere, ved søknad om permanent oppholdstillatelse. Det anbefales samtidig at endringen evalueres etter en tid, slik at det kan vurderes om endringen er tilstrekkelig.

5. Krav til opplæring i samfunnskunnskap

Romerike politidistrikt støtter forslaget om endring i Utl. § 62 første ledd bokstav d, slik at kravet etter introduksjonsloven også skal gjelde samfunnskunnskap. Det antas at tiltaket vil kunne ha noe positiv betydning for prosessen med å kunne tilpasse seg norske regler og samfunnsnormer. En slik tilpasning vil kunne medføre at terskelen for å utøve vold mot ektefeller forhøyes. På samme måte vil tillegget om samfunnskunnskap kunne motvirke den utøvelsen av oppdragervold som en i dag kjenner fra enkelte Innvandremiljøer.

Romerike politidistrikt støtter forslaget at gjennomført opplæring i samfunnskunnskap skal være på plass før permanent oppholdstillatelse kan gis.

8. Statsborgerskap

8.2 Endringer i statsborgerloven § 12. Personer som er registrert partner eller samboer med norsk borger.

8.3 Endringer i statsborgerloven § 16. Statsløse.

Argumentene som er anført om forlenget bo-krav for permanent oppholdstillatelse, gjelder tilsvarende for muligheten til statsborgerskap. Ved oppnådd statsborgerskap er imidlertid adgangen til å utvise endelig opphørt.

Romerike politidistrikt støtter forslaget om å øke bokravet for ektefeller/registrerte partnere, jfr stbl § 12, og for statsløse jfr stbl § 16, fra tre til fem år. Det er samtidig grunn til å spørre om dette er tilstrekkelig.

Det er etter Romerike politidistrikt sin vurdering ingen sterke grunner som tilsier at gruppen ektefeller/registrerte partnere skal stilles i en særstilling fremfor andre søkere. Det minnes om at normalordningen etter lovens § 7 første ledd bokstav e) er botid på syv år. Å kreve syv års botid også for denne gruppen ansees ikke som en uforholdsmessig endring. Det vises til at de uansett vil ha midlertidig eller permanent opphold, og at oppholdet i riket således uansett er sikret. Hensynet til kunne utvise personer som begår kriminalitet i Norge, ikke minst dersom dette gjelder kriminalitet i familieforhold, bør tillegges større vekt enn retten til tidlig statsborgerskap.

Romerike politidistrikt støtter etter dette forslaget om en økning i bokravet fra tre til fem år. Politidistriktet ber samtidig at det vurderes hvorvidt denne gruppen i stedet bør komme inn under lovens normalordning på botid i syv år.

4.3 Opphold utenfor riket

Romerike pd er enig med departementet at det ikke foretas noen endring her.

Romerike pd er enig i antall måneder en utlending kan oppholde seg utenfor Norge uten å miste retten til permanent oppholdstillatelse opprettholdes på syv måneder, slik regelverket er i dag, selv om botidskravet heves til fem år.

6. Tilleggstid i saker om permanent oppholdstillatelse.

Når det foreligger forhold som nevnt i § 66 og utlendingen ikke blir utvist, skal det beregnes en tilleggstid, jf. utl § 62 tredje ledd jf. forskriften § 11-5. Etter gjeldende praksis beregnes det likevel ikke tilleggstid dersom straffereaksjonen ligger mer enn to år tilbake i tid.

Med tanke på at et av formålene med endringene i lov og forskrift er å stille strengere krav til oppnåelse av permanent oppholdstillatelse, mener Romerike politidistrikt at tilleggstid ved ilagt bot bør gjelde for hele femårsperioden.

Vi mener det bør kunne forventes at utlendingen gjør seg kjent med lover, regler og samfunnsnormer i landet vedkommende bosetter seg i. Departementets forslag om pliktig opplæring i samfunnskunnskap er med på å underbygge dette.

Dette anses ikke for å være uforholdsmessig idet utlendingen vil ha rett til fortsatt midlertidig oppholdstillatelse, såfremt vilkårene er oppfylt, og at permanent oppholdstillatelse vil kunne oppnås etter endt tilleggstid.

7. Krav om faktisk opphold i Norge som vilkår for midlertidig oppholdstillatelse

Romerike politidistrikt støtter forslaget om at det skal stilles krav om faktisk opphold i minst ni måneder i året i Norge for midlertidig oppholdstillatelse. Søknad om oppholdstillatelse i Norge bør innebære en intensjon om bosetting i landet, gjennomføring av et studium, arbeid e.l. som tilsier at man oppholder seg størstedelen av året i landet. Endringen vil ikke være til hinder for ordinære feriebesøk til hjemlandet o.l.

Romerike politidistrikt støtter videre forslaget om at unntak fra kravet om ni måneders oppholdstid kan innvilges dersom tillatelsen er av en slik art at den tilsier lengre opphold utenfor Norge (f.eks. arbeid, feltstudier o.l.)

Romerike politidistrikt kan ikke se noen grunn til at personer som er innvilget beskyttelse i Norge ikke skal omfattes av det samme kravet til faktisk oppholdstid i Norge. Eventuelle unntak fra kravet til oppholdstiden som nevnt over, bør gjelde tilsvarende for denne gruppen, uten behov for særordninger.

9. Overgangsbestemmelser

Romerike pd er enig i foreslåtte overgangsbestemmelser ved endringer i utlendingsloven § 62 mv.

10. Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte endringene vil for politiet medføre en økt mengde søknader om fornyelse av ulike midlertidige oppholdstillatelser, reisedokumenter samt utvisningssaker. Dette vil bety økte økonomiske kostnader for politiet med tanke på økt behov for ressurser til å utføre de ulike oppgavene.

Med hilsen

Bjørn Vandvik
politimester

Eli Fryjordet
politiinspektør

Saksbehandler:
Terje Bjøranger
Kristine Eriksen Aas

POLITIET

ASKER OG BÆRUM POLITIDISTRIKT

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 Oslo

ASKER OG BÆRUM POLICE DISTRICT

Unntatt offentlighet,
Offl. 15.1

Deres referanse:
2015/01304

Vår referanse:
201500544-2 008

Sted, Dato
Sandvika, 04.05.2015

HØRING - ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN - HEVET BOTIDSKRAV FOR PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE MV. - ENDRINGER I STATSBORGERLOVEN

Det vises til Politidirektoratets henvendelse i brev av 8. april 2015 med vedlegg.

Asker og Bærum politidistrikt har følgende bemerkninger til punktene direktoratet ber om i denne høringsrunden:

Pkt. 4.1 og 4.3

Vi slutter oss til departementets forslag til lovendring, og støtter vurderingen om å stille strengere krav til utlendingers botid,andel og opphold i Norge.

Pkt. 4.4

Som departementet selv påpeker er det ikke mange saker hvor ofre for vold i nære relasjoner på et selvstendig grunnlag får oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b. Vi mener det ikke er behov for å gjøre unntak fra den nye hovedregelen om 5 års botid. Imidlertid kan et tiltak være å fjerne underholdskravet for denne gruppen, jf utlendingsloven § 53 jf UDIs rundskriv RS 2010-009 pkt. 6.

Pkt. 5.3

Vi tiltrer forslaget til lovendring.

Pkt. 6

Distriktet slutter seg til departementets vurdering vedrørende beregning av tilleggstid som medfører at det stilles strengere krav til utlendingersandel. Endringen vil gjenoppta den praksis som var før ikrafttredelse av utlendingsloven 2008.

Pkt. 7

Vi er enige i at det er mest hensiktsmessig med en lovendring som skissert av departementet. Endringen gir mer forutberegnelighet for utlendingene enn dagens ukodifiserte praksis om ca.

Asker og Bærum politidistrikt

Forvaltningsavdelingen
Post: Postboks 415, 1302 Sandvika
Besøk: Kjørboveien 33

Tlf: 67 57 60 00
Faks: 67 54 86 34
E-post:
post.askerogbaerum@politiet.no

Org. nr.: 947 131 613
Giro:
www.politi.no

6 måneder eller mer. Dessuten anses det som en naturlig konsekvens av endret krav til botid for saker om permanent oppholdstillatelse.

Pkt. 8. og 8.3

Lovforslaget tiltredes, og oppfattes som en naturlig følge av endringen i utlendingsloven jf. pkt. 4.1.

Pkt. 10

Ved endring av botid og beregning av tilleggstid ved det nye lovforslaget vil en søknad generere en ekstra fornyelse per sak. Videre vil bortfall av foreldelsesfristen på forelegg kunne generere flere fornyelser av midlertidig oppholdstillatelse, da det vil ta lenger tid før man oppfyller kravene til permanent oppholdstillatelse. Dette skaper naturlig et merarbeid som vil få økonomiske konsekvenser. Imidlertid anses det ikke å gi en stor merbelastning. Vi kan ikke se at endringene vil medføre administrative konsekvenser.

Med hilsen

Terje Nybø
Politimester

for

Saksbehandler:
Kathrine Ø. Ellertsen
Politilinspektør

POLITIET

Politidirektoratet

Deres referanse
2015/01304-2 008

Vår referanse
201501883

Dato
07.05.2015

Innspill til høring- Endring i utlendingsloven og utlendingsforskriften- hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse mv- endringer i statsborgerloven

Under følger noen generelle innspill fra Østfold politidistrikt til forslaget om økt botid før innvilgelse av permanent oppholdstillatelse.

Vi imøtekommer forslaget til hevet botid før permanent oppholdstillatelse innvilges. Vår erfaring viser at en del utlendinger skiller seg fra sin ektefelle når permanent oppholdstillatelse er innvilget, så innføring av fem års botid vil antagelig påvirke antall søknader om familieinnvandring hvor ekteskap inngås proforma.

Ved å innføre fem års botid vil vi anta at flere proforma saker kan avdekkes, da det vil gi politiet større handlingsrom for å undersøke realiteten i for eksempel ekteskap eller arbeidsforhold som tillatelsen er basert på. Økt bruk av bostedskontroller og kontroller på arbeidsplasser vil også muliggjøre at flere saker blir avdekket. Informasjonsutveksling fra NAV om at ytelser som utbetales til personer som har familieinnvandringstillatelse vil også kunne gi politiet informasjon om saker hvor proforma er aktuelt.

Å fastslå om utlending har oppholdt seg i Norge er i dag problematisk da man kun får stempel i pass når man reiser ut og inn av Schengen, så dette er i stor grad bygget på tillitt til utlendingens opplysninger av utenlandsopphold ved innlevering av søknad om permanent oppholdstillatelse i dag. Det kan være nærliggende å tro at denne usikkerheten rundt utenlandsopphold vedvarer eller om mulig kan bli ennå mer ukorrekt utfylt av søker ved innlevering av søknad om permanent oppholdstillatelse når oppholdstid utenfor riket endres fra i underkant 2,5 måneder per år til i underkant av 1,5 måneder per år. Dersom kommunene eller skoleverket hadde blitt pålagt å rapportere til politiet dersom elever blir tatt ut av grunnskolen kan man tenke seg at det blir enklere for politiet, i noen typer av saker, å fastslå utenlandsopphold med lenger varighet enn hva regelverket gir mulighet til.

For politiets førstelinje vil denne endringen medføre flere søknader om fornyelser, samt fornyelser av reisedokumenter og utstedelse av oppholdskort enn hva som i dag mottas,

Østfold politidistrikt

Felles kriminalenhet
Post: Postboks 73, 1701 SARPSBORG

Org. nr.: 983 996 078

behandles og effektueres. I tillegg gir det en større anledning til å utføre kontrollaktivitet for å fastslå om vilkår for tillatelse er oppfylt.

Med hilsen

Merete Beck
seksjonsleder

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO
Norge

SALTEN POLICE DISTRICT

**Unntatt offentlighet,
Offl. 13. 1 jf fvl 13.1.1**

Deres referanse:
2015/01304-2 008

Vår referanse:
201500392-2 720

Sted, Dato
Bodø, 08.05.2015

HØRING - ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN - HEVET BOTIDSKRAV FOR PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE MV - ENDRINGER I STATSBORGERLOVEN

4. Hevet botidskrav for permanent opphold

4.1 Botidskravet

Salten politidistrikt er enig i utvidelse til 5-års krav når det gjelder rett til permanent opphold. Dette vi imidlertid medføre økt arbeidsmengden med fornyelser. Vi ønsker å vite om det ikke kan gis 5 årig tillatelse for de som i dag får innvilget 3-årig tillatelse? Søkere med flyktningsstatus jf. § 28.

4.3 Opphold utenfor riket

Salten har ingen motforestilling mot at det skjerpes inn på opphold utenfor riket da vi ser at faglærte arbeidstakere kan få utvidet rett til opphold utenfor landet jf. .§ 11-2, annet ledd.

4.4 Utlending som utsettes for mishandling i samlivsforholdet

Salten politidistrikt ser tydelig at økt botidskrav vil få konsekvenser for denne gruppen. Allerede i dag vet vi at søkere trues av referansen med at dersom de bryter ut av samlivet vil de bli "sendt hjem". Og at søkere "holder" ut for å tilfredsstille kravet til permanent opphold.

Avbøtende virkemidler kan være lovnad om individuell behandling av hver enkelt sak, og mer informasjon om at søker har mulighet for få en annen type tillatelse. Dette kan informeres om ved effektivering av vedtak - eventuelt at informasjonen finnes skriftlig i alle førstegangsvedtak. I dag er mange av disse vedtakene på norsk. For denne gruppen bør det også være en mulighet for å vedtaket på engelsk.

5. Krav til opplæring i samfunnskunnskap

Salten politidistrikt er enig i forslaget.

Salten politidistrikt

Bodø politistasjon
Post: Postboks 1023, 8001 Bodø
Besøk: Kongens gate 81

Tlf: 75 54 58 00
Faks: 75 52 38 73
E-post: post.salten@politiet.no

Org. nr.: 983 999 999
giro: 7694.05.11603
www.politi.no

8. Statsborgerskap

8.2 - Endringer i statsborgerloven § 12- Personer som er gift, registrert partner eller samboer med norsk borger.

Salten sier seg enig i forslaget da gjeldende praksis i dag er at søker må fylle kravet til permanent opphold.

8.3 Endringer i statsborgerloven § 16. Statsløse

Salten politidistrikt sier seg enig i forslaget, da hensikten med utvidet tid for permanent tillatelse også burde gjelde statsløse.

9.Overgangsbestemmelser

Salten politidistrikt finner det ugunstig at søkere som har fått innvilget 3 årig tillatelser, og er informert om at de kan få permanent opphold etter 3 år, skal få en tilleggstid på 2 år etter at endringsloven trer i kraft.

Salten mener at oppholdstidsendringene bør gjelde for alle som får innvilget tillatelser etter ikrafttredelsestidspunktet.

Øvrige forslag til endringer slik som tilleggstid etc. kan gjelde alle søknader som avgjøres etter regelendringen.

Med hilsen

Hilde Pettersen
Seksjonssjef

INNSPILL TIL HØRING I ENDRING AV UTLENDINGSLOVEN OG UMLENDINGSFORSKRIFTEN

Frist for innsending til POD 8.mai-15.

PERMANENT OPPHOLD – STATSBERGERSKAP

Innspill gitt av Utlendingsseksjonen, Sunnmøre politidistrikt

- **Hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse fra 3 til 5 år**
Argumentet er at det vil styrke muligheten til å kontrollere om utlendingen har fått opphold på fiktivt grunnlag. Økning i antall år gir dermed mulighet til vandelskontroll over flere år enn det som er i dag.

*Forslag til endring av §62 støttes fullt ut med et tilleggs punkt i §62 pkt d):
Språkprøve må være bestått.*

- **Opphold utenfor riket**
I dag er vilkåret for permanent oppholdstillatelse at utlendingen ikke har oppholdt seg utenfor Norge mer enn 7 måneder siste 3 år.
Forslag fra departementet er at antall måneder opprettholdes, mens vilkår om heving fra 3 til 5 års botid endres. Dette innebærer endring fra et gjennomsnitt på 2,5 måneder pr år til 1,5 måneder pr år.

Forslag støttes fullt ut.

I Norge er det normalt med 4-5 ukers ferie. Dermed vil forslaget om opprettholdelse av 7 måneders opphold utenfor Norge siste 5 år, være innenfor behovet for feriereiser.

- **Utlending som utsettes for mishandling i samlivsforholdet**

I Udi rundskriv RS 201-009 er det beskrevet fremgangsmåte for utlendinger som lever i forhold med mishandling. Slik det fremgår av retningslinjene er det grunnlag for søknad om opphold på selvstendig grunnlag.

Skrivet omtaler at mishandlingen må sannsynliggjøres, men at det ikke stilles strenge krav til det. Det er heller ikke krav til at partner er anmeldt eller straffet for handlingen.

Avbøtende virkemiddel er mer spisset informasjon på regelverk og normer i Norge. Dette kan gjøres gjennom kanaler som kommune, flyktningskontor, helsestasjoner, legekantor, skoler, barnehager med flere.

Mishandling i forhold bør avdekkes så tidlig som mulig. Ved fortsatt muligheter til å søke på selvstendig grunnlag for oppholdstillatelse vil krav om botid være irrelevant.

- **Krav til opplæring i samfunnskunnskap**

Her er det et endringsforslag til utl §62 1.ledd pkt d med tilføyelse av "og opplæring i samfunnskunnskap".

Forslaget støttes fullt ut.

- **Tilleggstid i saker om POT**

Det er foreslått endringer i tilleggstid som følge av tre nye strafferettslige reaksjoner gjeldende fra 1.juli-14.

Endringer om tilleggstid gjøres i Utlendingsforskriften §11-5. Likeens er det i utlendingsforskriften forslag om endring §11-5 siste ledd for utgangspunkt for beregning av tilleggstid.

Departementet foreslår å fjerne vilkåret om at tilleggstid beregnes fra søknad om POT.

Tilleggstiden foreslås å beregnes fra tidspunktet for når POT kunne vært innvilget, eller fra tidspunktet for den siste straffbare handlingen dersom den er i senere tid.

Forslag til innspill;

Tilleggstid bør beregnes fra tidspunktet for når permanent opphold kunne vært innvilget. Til grunn bør legges en total vurdering av straffbare handlinger siste fem år.

- **Krav om faktisk opphold i Norge som vilkår for MOT**

Dep foreslår å lovfeste at utlendingen som hovedregel må oppholde seg minst 9 måneder i året som vilkår for midlertidig oppholdstillatelse.

Det er gitt følgende forslag til endring Utl. §60 med tilføyelse av nytt femte ledd:

"det er et vilkår for oppholdstillatelsen at utlendingen skal oppholde seg i Norge minst 9 måneder pr år, med mindre formålet med tillatelsen tilsier noe annet"

Lovforslaget støttes fullt ut.

- **Endringer i statsborgerloven §12 – gjelder personer som er gift/partner/samboer med norsk statsborger**

Dep foreslår at det innføres minimum 5 års botid for søkere som omfattes av stbl §12.

Oppholds-/botid pluss som gift med norsk statsborger må til sammen utgjøre 7 år.

Endringene gjelder personer som er gift, registrert partner eller samboer med norsk borger.

Innspill er at botid i Norge bør være 7 år også for gifte med norske borgere. Dette bør være helt uavhengig om antall år som gift

- **Endring i statsborgerloven §16 – statsløse**

Dep foreslår at det innføres minimum POT og 5 års botid for statsløse søkere, gjelder både voksne og barn.

Forslaget støttes slik det fremgår av ovennevnte.

